



Comhairle an
Aontais Eorpaigh

An Bhruiséil, 30 Aibreán 2024
(OR. en)

Comhad Idirinstitiúideach:
2024/0101(NLE)

9493/24
ADD 14

AELE 32
MI 467
AND 5
SM 5

TOGRA

ó:	Ardrúnaí an Choimisiúin Eorpaigh, arna s(h)íniú ag Martine DEPREZ, Stiúrthóir
dáta a fuarthas:	26 Aibreán 2024
chuig:	Thérèse BLANCHET, Ardrúnaí Chomhairle an Aontais Eorpaigh
Uimh. an doic. ón gCoim.:	COM(2024) 189 final - Annex (Part 14/14)
Ábhar:	IARSCRÍBHINN a ghabhann leis an Togra le haghaidh CINNEADH ÓN gCOMHAIRLE maidir le tabhairt i gcrích, thar ceann an Aontais Eorpaigh, an Chomhaontaithe lena mbunaítear comhlachas idir an tAontas Eorpach agus Prionsacht Andóra agus Poblacht San Mairíne faoi seach

Gheobhaidh na toscaireachtaí i gceangal leis seo doiciméad COM(2024) 189 final - Annex (Part 14/14).

Faoi iamh: COM(2024) 189 final - Annex (Part 14/14)



AN COIMISIÚN
EORPACH

An Bhruiséil, 26.4.2024
COM(2024) 189 final

ANNEX – PART 14/14

IARSCRÍBHINN

a ghabhann leis an

Togra le haghaidh CINNEADH ÓN gCOMHAIRLE

maidir le tabhairt i gcrích, thar ceann an Aontais Eorpaigh, an Chomhaontaithe lena mbunaítear comhlachas idir an tAontas Eorpach agus Prionsacht Andóra agus Poblacht San Mairíne faoi seach

DEARBHÚ ANDÓRA
MAIDIR LE hEARNÁIL AN TOBAC

Le blianta beaga anuas tá Andóra tar éis tabhairt faoi phróiseas mór dian athchóirithe arb é is aidhm dó níos mó oscailteachta agus trédhearcachta a chruthú agus an Phrionsacht a thabhairt níos gaire don Eoraip.

Is é is aidhm do na hathchóirithe sin aistriú struchtúrtha ar a samhail eacnamaíoch a áirithiú agus a gilleagar a éagsúlú. Ba cheart go mbeadh mar thoradh ar éagsúlú gilleagar Andóra, le tacaíocht ó chur chun feidhme an Chomhaontaithe Comhlachais, go bhforbrófaí earnálacha nua den gilleagar agus go méadófaí iomaíochas earnálacha áirithe atá ann cheana.

Ní mór an claochlú eacnamaíoch a bheith fite fuaite le forbairt sheasta an ioncaim chánach a eascraíonn as athchóirithe tábhachtacha a rinneadh le blianta beaga anuas agus as an staid shocheacnamaíoch, lena n-áirítear fostaíocht.

Sa chomhthéacs sin, tá sé ar cheann de thosaíochtaí Andóra trádáil fhreagrach tobac a neartú agus a chosaint a thuilleadh. Tá Andóra lántiomanta do bheartas chun an tsláinte poiblí agus rialú tobac a fheabhsú, go háirithe trí aontú do Chreat- Choinbhinsiún na hEagraíochta Domhanda Sláinte maidir le Rialú Tobac agus don Phrótocal ar Mhaithe le Trádáil Aindleathach i dTáirgí Tobac a Dhíothú, agus trí reachtaíocht ábhartha an Aontais a ghlacadh.

Príomhghné de bheartas sláinte poiblí Andóra is ea calaois agus smuigleáil táirgí tobac a chosc agus a chomhrac. Tugann Andóra gealltanais daingean a chuid iarrachtaí a neartú sna réimsí sin, go háirithe trí reachtaíocht an Aontais a bhfuil cumas riaracháin, breithiúnach agus ábhartha leordhóthanach aici a ghlacadh agus a chur chun feidhme go tráthrialta.

Geallann Andóra an comhar frithchalaoise a neartú, go háirithe leis an Aontas agus leis an dá Bhallstát chomharsanacha. Déanfaidh sé dlúthfhaireachán ar athruithe ar chainníochtaí na dtáirgí tobac a mhonaraítear go háitiúil, a allmhairítear, a mhargaítear agus a onnmhairítear. Meabhraítear d'Andóra go háirithe teacht i bhfeidhm an 1 Aibreán 2018 den Chomhaontú idir Rialtas Phoblacht na Fraince agus Rialtas Phrionsacht Andóra maidir le comhar trasteorann in ábhair phóilíneachta agus chustaim, agus síniú an Choinbhinsiúin idir Prionsacht Andóra agus Ríocht na Spáinne maidir le comhar i gcomhrac na coireachta agus maidir leis an tslándáil an 2 Meán Fómhair 2015.

I bhfianaise na ndifreálach praghsanna atá ann faoi láthair (lena n- áirítear cánacha) le haghaidh táirgí tobac idir Andóra agus, go háirithe, an dá Bhallstát chomharsanacha, gabhann Andóra uirthi féin gan na difreálacha praghsanna le haghaidh táirgí tobac (lena n- áirítear cánacha) atá ann a mhéadú, ar dháta inisealacha an Chomhaontaithe Comhlachais idir Andóra agus an tAontas, i ndáil leis an mBallstát comharsanach a bhfuil na praghsanna is ísle aige.

Áiritheoidh Andóra go ndéanfar, le linn na hidirthréimhse dá dtagraítear in Airteagal 10 den Phrótacal i ndáil le Stát Comhlachaithe, aon laghdú ar ioncam a thagann ón laghdú ar dhleachtanna custaim a fhritháireamh go comhuaineach le hioncam eile Stáit.

Agus é á chur i dtábhacht aige nach dtagann cánachas faoi raon feidhme an Chomhaontaithe seo, déanfaidh Andóra scrúdú, i gcás inarb iomchuí agus d'fhonn ioncam leordhóthanach Stáit a áirithiú, ar an bhféadfaí inspioráid a fháil ó reachtaíocht an Aontais maidir le cánacha ar tháirgí tobac.

DEARBHÚ COMHPHÁIRTEACH ÓN AONTAS EORPACH AGUS Ó ANDÓRA
MAIDIR LE SAORGLUAISEACHT DAOINE

Leis an gComhaontú seo, ina leagtar amach na coinníollacha maidir le feidhmiú an chirt chun saorghluaiseachta ag náisiúnaigh de Bhallstát den Aontas nó Andóra, agus ionchorprú Threoir 2004/38/CE, ní fhorchuirfear aon oibleagáid ar Andóra an coincheap ‘saoránacht an Aontais’ a ghlacadh (Airteagail 20 et seq. CFAE), rud nach bhfuil a choibhéis sa Chomhaontú seo.

Is iad Airteagail 18, 21, 46, 50 agus 59 CFAE bunús dlí Threoir 2004/38/CE.

Le Treoir 2004/38/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle¹ maidir leis an gceart atá ag saoránaigh den Aontas agus ag baill dá dteaghlaigh gluaiseacht agus cónaí faoi shaoirse laistigh de chríoch Bhallstáit an Aontais, déantar foráil maidir le córas cearta chun dul isteach, cearta cónaithe, cearta imeachta agus cearta maidir le cóir chomhionann faoi réir teorainneacha agus srianta áirithe atá, ar a uain, faoi réir, *inter alia*, ráthaíochtaí nós imeachta (athbhreithniú breithiúnach go háirithe).

Beidh feidhm ag Treoir 2004/38/CE maidir leis an gcaidreamh idir an tAontas agus Andóra i gcomhréir leis na téarmaí agus na coinníollacha a leagtar síos in Iarscríbhinní VIII agus V a ghabhann leis an bPrótacal i ndáil le Stát Comhlachaithe.

Le cásdlí Chúirt Bhreithiúnais an Aontais soláthraítear soiléirithe úsáideacha, lena n- áirítear a mhéid a bhaineann leis na bearta atá ar fáil don Stát cónaithe chun an t- ord poiblí a chaomhnú agus chun coirpigh eachtracha a dhíbirt.

¹ Treoir 2004/38/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 29 Aibreán 2004 maidir le ceart shaoránaigh an Aontais agus bhaill a dteaghlaigh gluaiseacht agus cónaí faoi shaoirse laistigh de chríoch na mBallstát (IO L 158, 30.4.2004, lch. 77).

Beidh ionchorprú Threoir 2004/38/CE ag Andóra gan dochar don mheastóireacht ar ábharthacht reachtaíocht an Aontais a bheidh ann amach anseo don Chomhaontú seo, ná do chásdlí Chúirt Bhreithiúnais an Aontais amach anseo bunaithe ar choincheap shaoránacht an Aontais. Ní sholáthraítear leis an gComhaontú seo bunús dlí le haghaidh cearta polaitiúla náisiúnach Andóra nó náisiúnaigh de chuid Ballstáit den Aontas.

Comhaontaíonn an tAontas agus Andóra nach gcumhdófar beartas inimirce leis an gComhaontú seo. Ní chumhdófar cearta cónaithe náisiúnach tríú tír leis an gComhaontú seo, cé is moite de chearta a thugtar do náisiúnaigh tríú tír ar baill teaghlaigh iad de náisiúnach de Bhallstát den Aontas nó d'Andóra a fheidhmíonn a cheart nó a ceart chun saorghluaiseachta faoin gComhaontú seo, toisc go bhfuil na cearta sin ag teacht ar an gceart chun saorghluaiseachta atá ag náisiúnaigh de Bhallstát den Aontas nó d'Andóra.

Aithníonn Andóra go bhfuil sé tábhachtach do náisiúnaigh Bhallstát den Aontas nó Andóra leas a bhaint as a gceart chun saorghluaiseachta atá ag daoine go bhfuil cearta díorthaithe áirithe ag baill a dteaghlaigh de réir bhrí Threoir 2004/38/CE agus a bhfuil náisiúntacht tríú tír acu freisin, amhail na cearta sin a leagtar amach in Airteagail 12(2), 13(2) agus 18 den Treoir sin.

DEARBHÚ ANDÓRA
MAIDIR LE CÁS SONRACH NA TÍRE
AGUS MAIDIR LEIS AN tSLÁNDÁIL AGUS AN BEARTAS POIBLÍ A CHOIMIRCIÚ

Rialtas Phrionsacht Andóra,

Ag tagairt don Dearbhú maidir le hAirteagal 8 den Chonradh ar an Aontas Eorpach,

Ag meabhrú dó go bhfuil limistéar sléibhtiúil an- bheag ináitrithe ag Andóra, ina bhfuil céatadán neamhghnách ard de chónaitheoirí agus d'fhostaithe nach náisiúnaigh de chuid na Prionsachta iad,

Ag meabhrú dó gurb é príomhchuspóir gach Stáit an tslándáil agus an beartas poiblí a choimirciú,
Ag tabhairt dá aire go bhfuil sé rithabhachtach go mbeadh Andóra in ann slándáil an Stáit, slándáil daoine agus slándáil maoine agus beartas poiblí áirithe Andóra a choimirciú,

Ag tabhairt dá aire go bhfuil ardleibhéal slándála poiblí ag daonra Andóra nach mór a choinneáil mar mhórshócmhainn i dtéarmaí clú, dálaí maireachtála agus comhtháthú sóisialta,

Ag meabhrú dó nach bhfuil ionstraimí slándála, institiúidí agus bonneagar a bhíonn ar fáil de ghnáth do Stát níos mó ar fáil d'Andóra,

Measann sé gur gá aird chuí a thabhairt, agus an Comhaontú á chur i bhfeidhm, ar shuíomh geografach sonrach agus ar struchtúr déimeagrafach agus sóisialta Andóra,

Ag athdhearbhú dó a thiomantas a áirithiú go gcomhlíonfar forálacha uile an Chomhaontaithe Comhlachais agus go gcuirfear chun feidhme iad de mheon macánta,

Measann sé gur faoi chúirteanna Andóra, ar bhonn Airteagail 27 agus 28 de Threoir 2004/38/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle¹, atá sé an leibhéal cosanta a mheasann siad a bheith inmhianaithe a chinneadh do leasanna bunúsacha na sochaí, i gcomhréir le cásdlí Chúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh, inar soiléiríodh nach mór an leibhéal cosanta sin a léirmhíniú go docht.

Measann sé nach mór a chur san áireamh sa léirmhíniú ar na forálacha lena gcoinnítear nasc le saincheisteacha na slándála agus an bheartais phoiblí atá sa Chomhaontú seo, agus prionsabail an chomhionannais agus na héifeachtachta agus léirmhíniú Chúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh á n-urramú, an fíorthionchar a d'fhéadfadh a bheith ag iompar aonair, ar fíorbhagairt é ar cheann de leasanna bunúsacha na sochaí agus ar baol don tslándáil agus don bheartas poiblí é de réir chásdlí na gcúirteanna náisiúnta, i bhfianaise shainiúlachtaí geografacha, déimeagrafacha agus sóisialta Andóra.

Measann sé go bhféadfadh údar a bheith le glacadh na mbeart coimirce ag Andóra dá dtagraítear in Airteagal 97 den Chomhaontú seo, *inter alia*, i gcás ina bhféadfadh insreabhadh caipitil ón bPáirtí Comhlachaithe eile a bheith ina mbagairt ar rochtain an daonra chónaithe ar mhargadh an eastáit réadaigh, i gcás ina bhfuil méadú urghnách ar líon na náisiúnach de chuid Bhallstáit an Aontais a d'fhéadfadh an bonn a bhaint de chórais phoiblí, nó i gcás ina mbeadh éagothroime shoiléir ann mar thoradh ar líon iomlán na bpost arna nginiúint ag an ngeilleagar náisiúnta, i ndáil le líon na gcónaitheoirí.

Gabhann sé air féin foráil a dhéanamh maidir leis na sásraí is gá chun a áirithiú nach laghdófar an cion de náisiúnaigh Bhallstáit an Aontais ina dhaonra le linn na tréimhse ina bhfuil bearta coimirce i bhfeidhm.

¹ Treoir 2004/38/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 29 Aibreán 2004 maidir le ceart shaoránaigh an Aontais agus bhaill a dteaghlaigh gluaiseacht agus cónaí faoi shaoirse laistigh de chríoch na mBallstát (IO L 158, 30.4.2004, lch. 77).

RÁITEAS COMHPHÁIRTEACH ÓN AONTAS AGUS Ó ANDÓRA
MAIDIR LE hAERIOMPAR

Laistigh de 8 mbliana tar éis theacht i bhfeidhm an Chomhaontaithe seo, comhaontaíonn an tAontas agus Andóra scrúdú a dhéanamh laistigh den Chomhchoiste an bhféadfaí Iarscríbhinn XIII (Iompar) a ghabhann leis an bPrótacal i ndáil le Stát Comhlachaithe a leathnú chuig earnáil an aeriompair.
